

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 3. Vtrum teneamur confiteri peccata in præcedenti confessione, per
obliuionem, vel ignorantiam inculpatam omissa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Refellitur.

Sed hoc facile refellitur ex Leone, qui graui- ter reprehendit eos, qui mature non peterent pœnitentiam, dum sani sunt: at hi non erant reprehendendi, quia non poterant petere absolutionem ante tempus statutum. Deinde qui iam publicam agebant pœnitentiam, non dicebantur petere pœnitentiam, sed agere: erat enim satisfactio Sacramentalis; nihilque petebant aliud, quàm Absolutionem.

18 Augustin.

Probatum Secundò eadem sententia ex D. Augustino lib. 1. De adulterinis Coniugijs cap. ultimo, ubi idem docet quod Leo, & Concilia citata.

Sacerdotali Rom.

Probatum Tertio: Ex Sacerdotali Romano approbato à Leone X. ubi in tractatu de Sacramento Pœnitentiæ cap. 20. fol. 65. eadem sententia habetur.

Alcuinus.

Præterea hanc sententiam tenet Alcuinus lib. de diuinis Officijs §. De infirmis in fine pagine 94. ubi dicit: Agri qui non possunt exprimere quod paulo ante postebant, testimonium fidelium debere prodesse; ut scilicet pœnitentiæ & reconciliationis beneficium assequantur. Et D. Thomas Opusculo 65. capite De extrema Vnctione: Si infirmus, inquit, qui petit vñtionem, amisit notitiam, vel loquelam, antequam Sacerdos veniat ad eum, nihilominus vngit eum Sacerdos: qui in tali casu deberet etiam baptizari & absolui. Vbi patet eum loqui de Absolutione Sacramentali, quod est contra Nauarrum: nam coniungit eam cum Baptismo. Hanc quoque sententiam tenet D. Antoninus parte 3. titulo 10. capite 2. his verbis: Si infirmo petente Sacerdotem, interim dum veniret, obmutuit, vel effectus est phreneticus, aut amens, Sacerdos adueniens siue ad nutum infirmi, siue ad testimonium illorum qui audierunt illum petentem pœnitentiam, vel Sacerdotem, debet ei impendere quicquid potest humanitatis, absolueno, reconciliando. Denique plurimi recentiores, quos citat Alphonus Vivaldus fol. 121.

D. Thom.

D. Antoninus.

Vivaldus.

Ratio con- clusionis.

Ratio est: Quia hinc est sufficiens materia Sacramenti Pœnitentiæ: nam ad hoc Sacramentum sufficit ea peccati explicatio, quam homo pro sua facultate præstare potest. Cuius signum est, quod homo, si non posset, nisi vnum veniale explicare, omnium iudicio deberet absolui: nam se accusat, suaque peccata explicat quantum potest: ergo qui in articulo mortis dat signū contritionis, non valens amplius facere, debet absolui: nam hoc signo censetur se accusare de suis peccatis in ordine ad absolutionem: sicut enim confitemur voce, ita etiam gestu, quando aliter nequimus. Hinc patet Responso ad fundamentum sententiæ contrariæ.

19 Responde- tur ad ra- tiones op- portæ sca- ptis.

Contrà: Obijcitur Primò: Absolutio est actus iudicialis, qui non potest exerceri, nisi cognitâ causâ in particulari: ergo &c.

Respondeo: Etsi id ordinariè verum sit, scilicet quando cognitio particularis causæ potest haberi; tamen quando non potest haberi, sufficit cognitio generalis, præsertim ad absolueno: sicuti videmus sufficere cognitionem dimidiatam quando integra haberi nequit. Sic etiam Ecclesia absque particulari causæ cognitione absoluit ab omnibus censuris. Atque hoc maxime locum habere debet in articulo mortis, ubi non est necesse imponere pœnitentiam, saltè exactam, ob quam potissimū crimina in particulari cognosci debent.

Obijcitur Secundò: Per illa signa contritionis Sacerdos non plus cognoscit de ipsius peccatis,

quàm antea; cum etiam homo sanctissimus possit ea edere: ergo &c.

Respondeo: Si ille infirmus confiteretur, in vitâ suâ se dixisse vnum verbū otiosum, sine dubio deberet absolui: & tamen Sacerdos per hoc nō plus cognoscit de peccatis ipsius, quàm antea. Satis ergo est, vt cognoscat alio modo, scilicet per aliquam significationem pœnitentiæ editam in ordine ad absolutionem.

Obijcitur Tertio: Concilium Tridentinum sess. 14. can. 9. dicit anathema ei, Qui dicit confessionem pœnitentiæ non esse necessariam, vt possit à Sacerdote absolui: & loquitur de confessione in particulari.

Respondeo: Concilium agit contra hæreticos, & loquitur de eo, quod ordinariè necessarium est, & extra casum necessitatis. Nam simili modo definit confessionem debere esse integram, cum tamen constet ex causa posse dimidiari.

Notandum hinc est Primò: Etiam illum, qui tenet contrariam sententiam, debere in praxi vti hinc nostrâ: tum quia tenetur absolui pœnitentem qui tenet probabilem sententiam, etiam si ipse sit probabilior: tum quia esset contra charitatem in hoc articulo denegare absolutionem, quam sine peccato potest impedere. Nam certum est hanc sententiam in praxi esse securam, & passim vbique seruari.

Notandum Secundò: Si pœnitens nullum signum contritionis dederit, nō posse absolui: quia deest materia huius Sacramenti. Ianfonius & quidam alij putant posse absolui, etsi non petierit, nec signum vllum dederit. Probat ex D. Augustino lib. 1. de Adulterinis coniugijs cap. vltimo. Sed manifestè Augustinus loquitur de eo qui agit pœnitentiam, vt asequatur ab Ecclesia absolutionem. Talis autem iam signum dedit doloris, & petijt Sacramentum reconciliationis.

DVBIVM III.

Virum teneamur confiteri peccata in precedenti confessione per oblivionem vel ignorantiam inculpata omissa?

Respondeo: Omnes fideles iure diuino ad confitenda omnia peccata mortifera per oblivionem vel ignorantiam inculpata, etiam post diligens examē in priore confessione omissa, obligantur quando postea memoriæ occurrent.

Probatum Primò: Quia id docet communis DD. consensus. Omnes enim consentiunt, eum, qui in confessione annua oblitus est aliquid peccatum etiam inculpate, si postea memoriæ occurrat, teneri illud confiteri etiam anno transacto; etsi in eo discrepent, vtrum statim teneatur, an possit differre in alterum Pascha: nec quisquam est inter probatos Auctores qui de hoc legatur dubitasse.

Probatum Secundò: Quia id declarat vniuersalis Ecclesiæ praxis, vt constare potest ex ijs qui in Italia, Hispania, Gallia, Germania scripserunt de hac re. Non enim dubitari potest, quin ita vbique seruetur in Ecclesia, sicut DD. passim per orbem diffusi faciendum docent. Nam Episcopi & Parochi & Religiosi communem Doctorum sententiam in sacramentorum ministerio sequuntur.

Probatum Tertio: Quia idem confirmari potest ex illa sententia Domini, Ioannis 20: Quorum remiseritis peccata, remittentur eis &c. adiuncta interpretata.

20

Teneretur quilibet Confessor in iudicis casibus absolui.

Non datur vllum signum doloris non potest absolui.

21 Affirmator.

à consensu DD.

à praxi Ecclesiæ.

Ex Scrip- tura.

interpretatione vniuersae Ecclesiae, quae vt Concilium Tridentinum sess. 14. cap. 5. ait, *Semper intellexit ex verbis praedictis, institutam esse a Domino integram peccatorum confessionem: & omnibus post Baptismum lapsis, iure diuino necessariam existere.* Atqui reipsa integra non est confessio, in qua aliquid per obliuionem omittitur, licet opinione & intentione confitentis integra sit, & ideo gratiam consequatur: ergo adhuc manet obligatio illa confitendi velut in habitu, licet ob impossibilitatem sit sopita, ac proinde ipse excusetur a transgressione: nemo enim potest confiteri quod ignorat. Confirmatur, quia ante confessionem priorem, ille verè ex parte rei erat obligatus ad confitendum illud peccatum cuius non meminit, (vt facillè probari potest:) sed hæc obligatio non extinguitur per confessionem secutam; nam in ea non confitetur illud peccatum: ergo illa obligatio manet post illam confessionem velut in habitu, & vim suam exeret simulque memoriae occurret. Simile videmus in obligatione restitutionis, quae per obliuionem vel ignorantiam iniuria, non extinguitur in reipsa, sed sopitur: quando autem in mentem venit iniuriam illatam esse, rursus vim suam exerit. Sic quoque peccato perpetrato, statim oritur obligatio confessionis, quae est veluti restitutio quaedam honoris diuini violati, eaque per obliuionem non extinguitur, sed sopitur tantummodo. Omitto alia quae in hanc sententiam adduci possent, cum sit res indubitata.

Neque hinc sequitur confessionem integræ fore conscientiarum carnificinam, vt dixit Lutherus in Assertione art. 9. Nam etsi obligemur reipsa ad confitendum omnia peccata, etiam oblita, tamen hæc obligatio vim suam nõ exerit nisi circa ea peccata, quae post diligens examen, memoriae occurrunt. Vnde in actu secundo & in exercitio, non obligamur nisi ad ea confitenda quae memoriae occurrunt. Vnde qui pro suo captu conuenientem diligentiam adhibuit in conscientia excutienda, & debito cum dolore, & emendationis proposito confessus est ea, quae tunc occurrerunt, nõ debet esse amplius anxius de vltiori examine vel confessione. Quod si aliquid sponte occurrat, quod illi constat omissum, potest id sine anxietate & carnificina conscientia confiteri; idque poterit quotiescumque aliquid noui occurrat, quod illi constabit praetermissum. Quod si illi sit probabile non esse omissum, non tenetur confiteri. Hic sanè nulla est carnificina, nulla causa anxietatis ratione illius peccati confitendi, quod omissum esse constabat. Eset autem carnificina conscientiarum, si in actu secundo obligaremur absolute omnia confiteri, sic vt, si forte aliquid per obliuionem omitteretur, irrita esset confessio, eiusque præcepto non satisfaceret ex parte hominis. Quo modo heretici doctrinam Ecclesiae accipiunt: hinc etiam colligentes confessionem, quam Ecclesia præcipit, esse impossibilem: nam reuera sic maxime anxias redderet conscientias, & saepe impossibilis esset vera & legitima confessio. Quare Conciliū Tridentinum vt vtramque hanc calumniam refutaret, sic ait sess. 14. c. 5. *Constat nihil aliud in Ecclesia a penitentibus exigi, quam vt postquam quis se diligenter excusserit, & conscientia sua sinus omnes & latebras explorauerit, ea peccata confiteatur, quibus se Dominum & Deum suum mortaliter offendisse meminert: reliqua autem peccata, quae diligenter cogitanti non*

occurrunt, in vniuersum, eadem confessione inclusa esse intelliguntur: pro quibus fideliter cum Propheeta dicimus, Ab occultis meis munda me Domine. Quibus posterioribus verbis, non vult Concilium significare peccata quae non occurrunt, sic ceteri inclusa, vt non debeamus ea postea speciatim confiteri si memoriae occurrant; sed vt non reddant confessionem irritam & infructuosam, cum ab illis etiã, etsi indirectè & ex consequenti, liberemur. Hanc esse Concilij mentem patet ex scopo Concilij. Scopus enim Concilij erat ostendere confessionem vt ab Ecclesia præcipitur, non esse carnificinam conscientiarum, aut impossibilem. Atqui ad hoc, non erat necesse ostendere peccata omisssa non esse confitenda; sed satis erat docere ad præceptum confessionis implendum, & fructum consequendum, sufficere vt quis omnia confiteatur quae memoriae post diligens examè occurrunt, & propter ea quae obliuione omittuntur, non impediri fructum, aut integritatem confessionis reddi impossibilem: eò quod peccata omisssa generatim intentione & bona fide confitentis (qui intendit, & bona fide existimat se omnia confiteri) intelligantur contineri.

Hinc patet, quid respondendum sit ad rationes quae contra obiiciuntur. Prior est: Peccata omisssa inclusa sunt eadem confessione, iuxta Concilium Trident. & subsecutã absolutione verè dimissa sunt: quid ergo constringit & vrget ad eorum postea confessionem?

Respondeo: Peccata omisssa intelliguntur in vniuersum eadem confessione inclusa; non quia reipsa sufficienter explicata sunt (hoc enim implicat contradictionem:) sed quia intentione & bona fide confitentis inclusa censentur, sic vt neque fructum confessionis, neque integritatem necessariam ex parte penitentis impediant. Similiter dicuntur dimissa secutã absolutione, non directè, sed indirectè. Nam cui remittitur vnum peccatũ mortiferum, necesse est remitti concomitanter omnia; eò quod remissio vnius non fiat, nisi per infusionem gratiae, quae concomitanter necessariò excludit omnia reliqua. Hinc tamen nõ sequitur, nos non teneri ea postea confiteri cum in memoriam venerint, vt directè ab illis abfoluamur. Nã omnia subijci Clarius debent, vt omnes docent, & Concilium Trident. aperte inuauat cap. 5. in principio. Et confirmatur: quia alioquin is qui in discrimine vitae, quando intercepta voce vel ratione, non nisi vnum vel alterum peccatum potuit confiteri, non teneretur postea restitutus sanitati cetera confiteri, cum ab omnibus fuerit abfolutus; quod tamen constat falsum est, vt superiore dubio dictum est.

Altera obiectio est: Confessio ob solam remissionem est absolute necessaria. Nam extra necessitatem remittendi peccati, & tempus Paschale, nullum habemus confitendi præceptum: ergo cum illa peccata obliuione omisssa, fiat remissa, nõ tenemur ea amplius confiteri.

Respondeo: Verum non esse, confessionem ob solam peccatorum remissionem esse necessariam, seu nos ad eam obligari, si per remissionem intelligitur remissio culpae vel poenae. Patet hoc in exemplo allato, de eo, qui in extremis solum vnum vel alterum peccatũ confiteri potuit. Item de eo, qui veram cõtritionem de suis peccatis habuit ex amore Dei. Ratio autem cur præceptum confessionis

22
Hinc malè inferunt haeretici conscientiarum carnificinam.

23
Obiectio ex Trident.

Soluitur.

24
Obiectio, quod confessio ob solam remissionem sit necessaria.

Soluitur.

tionis obliget etiam remisso peccato, est, quia remissio peccati est finis huius praeccepti, non substantia: atqui cessante fine in particulari, non idcirco cessat obligatio praeccepti, modò nihil contrarium illi fini & intentioni legislatoris eueniat ex obseruatione; vt docent omnes Doctores: & patet in praeccepto ieiunij, cuius finis est maceratio carnis, quod tamen non desinit obligare, etiamsi hac maceratione quis opus non habeat: & in praeccepto Baptismi, cuius finis est remissio peccati originalis, quod tamen non desinit obligare, etiamsi peccatum hoc remissum sit; vt patet Act. 10. v. 47. Idem patet in praeccepto Eucharistiae, & alijs multis.

DVBIVM IV.

Utrum liceat aliquando confiteri non integrè ratione casus referuati?

25
Peccata quaedam referuari posse, est de fide.

Suppono Primò: Posse superiores Praelatos aliqua peccata grauiora, tum ratione culpae, tum ratione censuræ annexæ, sibi referuare, à quibus inferiores non possint absoluerè: quod fide tenendum est. Patet ex Concilio Tridentino sess. 14. cap. 7. & canone 11. & Capitulo *Si Episcopus*, de Pœnitentijs, & remissionibus in 6. & ex perpetua Ecclesie consuetudine, quam esse antiquissimam patet ex Cypriano epist. 13. Ratio est: quia etsi omnes Sacerdotes in sua Ordinatione accipiant à Christo potestatem iudiciariam, quæ ex parte iudicis est necessaria, non tamen accipiunt subditos, in quos hanc exerant: sed hos accipiunt à Pontifice mediatè vel immediatè, scilicet per Episcopos, & alios Praelatos. Sicut ergo in horum potestate est dare hos vel illos subditos; ita etiam in potestate est subdere illos absolutè, vel tantùm secundùm certos casus. Quod vt interdum facerent, fuit conueniens ad disciplinam populi Christiani, vt ait Concilium Tridentinũ: tum vt quorundam peccatorum grauitas magis innotesceret, hominẽque se magis ab illis continerent; tum vt efficacior medicina quibusdam grauioribus peccatis adhiberetur. Simile videmus in Tribunalibus Principũ, qui multas causas suæ cognitioni referuare solent, quas inferioribus Iudicibus non permittunt.

Utilitas referuatio- nis.

26
An peccata purè mentalia possint referuari.

Suppono Secundò: Hanc referuationem discrete fieri debere ad ædificationem, & non ad destructionem, vt inquit Concilium Trident. cap. 7. Hinc peccata purè mentalia non debent referuari: Si tamen Superior non concederet potestatem ea absoluendi inferiori, habenti dumtaxat iurisdictionem delegatam, valida esset referuatio: quia hæc Iurisdicctio ex nudo Superioris arbitrio dependet. Secus, si inferior haberet Iurisdictionem ordinariam, vt Parochus: quia hæc Iurisdicctio non pendet ex arbitrio Superioris immediati, sed ex ipso Iure. Vnde inferior sine iusta causa non potest eam priuari.

27
Nulla nuda culpa referuatur Papæ.

Suppono Tertio: Pontifici nullos casus esse referuatos, nisi ratione censuræ annexæ. Vnde si constat sublatam esse censuram, vel eam non fuisse incursum ob ignorantiam iuris vel facti, iste casus non erit amplius referuatus; vt tenet communis sententia Doctorum. Vide Nauarrum cap. 27. num. 261. Episcopis autem referuantur etiam casus ratione solius culpæ. Vide Nauarrum ibidem, & numero sequenti. Et patet ex Sy-

nodo Mechliniensis De Sacramentis capite 6. vbi referuantur Episcopo raptus virginum; homicidium, incendium deliberatum, simonia, fornicatio, hæresis, apostasia, incautus cum consanguineâ aut sanctimoniali, iniectio manuum in parentes cum laesione, sortilegium, adulterium notorium, & omnia delicta excommunicatione maiorem annexam habentia. His positis:

Referuatur hæc Episcopi.

Respondeo & Dico Primò: Quando pœnitens casus habens referuatos, adit Superiorem, vt ab eo absoluat, verius est Superiorem nõ posse audire sola referuata, & ab ijs absoluerè, remisso pœnitente pro ceteris ad inferiorem; ac proinde non potest dimidiari cõfessio ratione casus referuati. Ita Siluester V. *Confessio* l. quaest. 19. Adrianus qu. 4. de *Confessione*. Melchior Canus *Relectio- ne de penitentia* parte 5. & alij. Ratio est: quia integritas confessionis & absolutionis est iuris diuini. Vnde, nisi causa legitima cogat, neque cõfessionem dimidiare, neque super dimidiatam ferre sententiam absolutionis licet: atqui hinc non interuenit causa legitima: nam vel Superior potest audire omnia, & ab omnibus absoluerè; vel si non habet tempus audiendi omnia, sed solum referuata, potest illum sine absolutione mittere ad inferiorem, cui integrè confiteatur, cum potestate, vt ab omnibus absolui possit.

28
Superior non potest absoluerè à solis referuatis, remisso pœnitente pro ceteris ad inferiorem.

Notandum tamen est, Contrariam sententiam esse plurimorum Doctorum, nempe Superiorem, praesertim Episcopum, & summum Penitentiarium Pontificis, posse audire sola referuata, & ab ijs absoluerè Sacramentaliter, remisso pœnitente pro ceteris ad inferiorem. Ita tenent Henricus Quodl. 1. q. 29. Paludanus, & Richardus dist. 17. Item Antoninus, Gerson, Dominicus Soto, Petrus Soto, Ioannes Medina, Caietanus, & Nauarrus. Vnde non videtur improbabilis.

Contrariũ non est improbabile.

Dico Secundò: Si pœnitens, habens casus referuatos, confiteatur eos inferiori non habenti potestatem in illos, inferior non potest eum absoluerè, nec à referuatis, nec à non referuatis, extra articulum mortis. Tenet Richardus dist. 17. art. 2. quaest. 8. ad 2. & Adrianus quaest. 4. de *Confessione* §. *sed dubium*: & colligitur ex Concilio Trident. sess. 14. cap. 7. vbi Concilium ait, *Inferiorem, extra articulum mortis nihil posse in casibus referuatis, sed id vnum penitentibus persuadere debere, vt Superiores pro absolutione accedant*. Colligit autè Concilium id ex eo, quòd sententia lata in eum, in quem Sacerdos non habet iurisdictionem, sit inualida. Item, quia Concilium dicit *In articulo mortis peccata non esse referuata, ne pereat quis ratione referuatiõis: vbi aperte indicat Sacerdoti non esse licitum absoluerè vllò modo manente referuatione: si enim posset absoluerè, etiam indirectè, non esset periculum ne quis periret ratione referuatiõis*. Vnde manifestè sequitur non posse inferiorem absoluerè aliquem à referuatis. Sed quòd neque à non referuatis tunc possit absoluerè, patet; quia Iure diuino tam absolutio, quàm confessio debet esse integra.

29
Inferior habentem referuata, nec ab his, nec ab alijs absoluet.

Dices: Ergo talis Confessio, & Absolutio, etiamsi bonà fide facta sit, erit irrita.

Respondeo: Ita sanè quidam Doctores sentiunt, inter quos Richardus & Adrianus, & quidam huius ætatis: idque probant Primò: ex verbis Concilij citatis, Secundò, quia hoc Iudicium pœnitentiæ Iure diuino debet esse integrum, sic vt non

Est bona fides intercedat.